voorstel

Zwolle

Raadsbrief

Datum 20 januari 2026

Onderwerp Ruimte voor herinnering - begraafplaatsenbeleid in Zwolle
Versienummer

Portefeuillehouder Arjan Spaans

Samenvatting
Met deze raadsbrief informeren wij u over de voortgang van de ontwikkeling van het beleidskader voor de gemeentelijke begraafplaatsen in Zwolle. We noemen dit beleidskader ‘ruimte voor herinnering - begraafplaatsenbeleid in Zwolle’. We wilden het beleidskader begin 2026 gereed hebben. Vanwege de complexiteit en benodigde zorgvuldigheid wordt dit nu kort na het zomerreces ter besluitvorming aan de raad aangeboden. We kunnen echter niet overal mee wachten. In verband met de hoge prioriteit van een aantal specifieke onderwerpen informeren wij u dat enkele noodzakelijke ‘no regret’-maatregelen (ongeacht het beleidskader) per ommegaande uitgevoerd gaan worden. Dit om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen. Het betreft hier:

a. uitbreiding van de begraafcapaciteit op Kranenburg
b. vernieuwing van de audiovisuele middelen in de aula Hof van Kranenburg
c. realisatie van een grafzoeksysteem voor de gemeentelijke begraafplaatsen

Deze maatregelen zijn gebaseerd op participatie met inwoners en partners, worden gedekt uit bestaande budgetten en dragen bij aan het waarborgen van voldoende keuzevrijheid en een waardig afscheid.

Bijlagen
Geen

Openbaarheid
☒ Openbaar
☐ Geheim

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
1. De voortgang van de ontwikkeling van het beleidskader voor de gemeentelijke begraafplaatsen in Zwolle.
2. Enkele noodzakelijke maatregelen die, ongeacht nog te maken beleidsmatige keuzes, genomen moeten worden ten behoeve van de continuïteit van de dienstverlening en het aanbod op de gemeentelijke begraafplaatsen.

Datum 20 januari 2026

Inleiding
Zwolle heeft vier actieve gemeentelijke begraafplaatsen. Dit zijn de begraafplaatsen Kranenburg, Meppelerstraatweg, Voorst en Windesheim. Er is op dit moment geen integraal vastgesteld beleid in relatie tot de begraafplaatsen en begraven in Zwolle. Hier is wel behoefte aan. Er spelen namelijk verschillende vraagstukken en ontwikkelingen rondom het gebruik van de begraafplaatsen en lijkbezorging. Daarom wordt een integraal beleidskader opgesteld. Centraal hierin staan de visie, ambities, te maken keuzen en uitgangspunten voor de gemeentelijke begraafplaatsen.

Met deze raadsbrief informeren wij u over de planning van de ontwikkeling van het beleidskader en geven wij een toelichting op enkele prioritaire ‘no regret’-maatregelen.

Kader
- Wet op de lijkbezorging
- Advies commissie begraafplaatsen inzake uitbreiding van de Zwolse begraafplaatsen (november 2000)
- Masterplan Kranenburg (oktober 2003)

Kernboodschap
De ontwikkeling van het beleidskader ‘ruimte voor herinnering - begraafplaatsenbeleid in Zwolle’ is vertraagd en wordt nu kort na het zomerreces aan de raad aangeboden. In de tussentijd worden enkele prioritaire ‘no regret’-maatregelen uitgevoerd om het aanbod en de kwaliteit van de voorzieningen te waarborgen.

Toelichting
1. Planning beleidskader ‘ruimte voor herinnering - begraafplaatsenbeleid in Zwolle’
In november heeft een uitgebreid participatietraject plaatsgevonden en het beleidskader is op hoofdlijnen gereed. Echter is er meer tijd nodig om de geformuleerde ambities te vertalen naar concrete opgaven, te maken keuzen, uitvoerbare maatregelen en een robuuste financiële onderbouwing die zowel de haalbaarheid als de duurzaamheid van het beleid waarborgt. Ook wordt er een benchmark met enkele andere gemeenten uitgevoerd. Zorgvuldigheid is hierbij geboden. Aanvankelijk was voorzien het beleidskader ‘ruimte voor herinnering - begraafplaatsenbeleid in Zwolle’ begin 2026 aan u voor te leggen. Vanwege de complexiteit wordt dit nu kort na het zomerreces.

2. Prioritaire ‘no regret’-maatregelen
a. Uitbreiding begraafcapaciteit Kranenburg
Om voldoende begraafcapaciteit en keuzevrijheid in graven te waarborgen worden twee grafvelden op Kranenburg uitgebreid. Het gaat hierbij om het bosgedeelte en de Parnassusberg. Beide grafvelden zijn erg gewild en bijna vol. Er worden in totaal ca. 250 extra graven gerealiseerd om in de vraag te kunnen blijven voorzien. Deze graven kunnen op korte termijn zonder grote fysieke ingrepen en zonder grote investeringen worden gerealiseerd. Verdere aanpassing van de begraafcapaciteit om blijvend te kunnen voorzien in voldoende begraafmogelijkheden zal onderdeel uitmaken van het beleidskader ‘ruimte voor herinnering - begraafplaatsenbeleid in Zwolle’.

b. Audiovisuele middelen aula Hof van Kranenburg
De aula Hof van Kranenburg is een gemeentelijk monument en in eigendom, exploitatie en beheer van de gemeente. Het gebruik is uitbesteed aan ROVA. ROVA treft de fysieke voorbereiding, begeleiding

en afronding van uitvaartdiensten in de aula. De aula heeft een belangrijke maatschappelijke functie in het bieden van een waardig afscheid. Echter verkeert de aula in verouderde staat en voldoet niet langer aan de huidige eisen voor gebruik en representativiteit. Renovatie is noodzakelijk om de voorziening toekomstbestendig te maken en passend te laten aansluiten bij de behoeften van inwoners. De renovatie van de aula kan starten na vaststelling van het beleidskader voor de gemeentelijke begraafplaatsen omdat dit kader de richting, legitimatie, financiering en samenhang bepaalt. Hierdoor is het niet mogelijk om de renovatie op korte termijn uit te voeren.

De vernieuwing van de audiovisuele middelen (‘no regret’-maatregel) wordt naar voren gehaald, aangezien deze sterk verouderd en technisch instabiel zijn, waardoor de kans op storingen groot is. Met de vervanging van deze middelen wordt de dienstverlening weer toekomstbestendig en ontstaat onder meer de mogelijkheid om uitvaartdiensten live uit te zenden. Door nu te investeren in moderne audiovisuele middelen kan de gemeente voldoen aan de verwachtingen van inwoners, uitvaartbegeleiders en ROVA en wordt voorkomen dat de kwaliteit van de dienstverlening verder onder druk komt te staan.

c. Grafzoeksysteem gemeentelijk begraafplaatsen

In de periode 2009–2022 was op begraafplaats Kranenburg een systeem beschikbaar waarmee bezoekers graflocaties konden opzoeken. Dit systeem is verwijderd vanwege het beëindigen van de ondersteuning door de leverancier en herhaaldelijke incidenten van vandalisme. Ter vervanging wordt momenteel een nieuw grafzoeksysteem geïmplementeerd. De invoering hiervan vereist zorgvuldigheid en juistheid van gegevens. De uitrol van het nieuwe systeem voor Kranenburg is voorzien in het tweede kwartaal van 2026. Daarna volgen op korte termijn de andere gemeentelijke begraafplaatsen. Tot die tijd kunnen bezoekers voor informatie over graflocaties terecht bij de begraafplaatsbeheerders en de gemeentelijke begraafplaatsadministratie. De begraafplaatsadministratie is te bereiken via een telefoonnummer dat te vinden is op de gemeentelijke website. Informatie over de uitrol van een nieuw grafzoeksysteem en contactgegevens van de begraafplaatsadministratie worden tevens via posters op de mededelingenborden op de begraafplaatsen onder de aandacht van bezoekers gebracht.

Maatschappelijk draagvlak & participatie

Het beleidskader voor de gemeentelijke begraafplaatsen komt tot stand met behulp van een uitgebreid participatietraject. Zo hebben er gesprekken plaatsgevonden met verschillende maatschappelijke organisaties en (beheer-)partners. Ook heeft er in november inwonerparticipatie plaatsgevonden middels een online-vragenlijst. Omwonenden van de begraafplaatsen en rechthebbenden van grafrechten zijn hiervoor per brief uitgenodigd. Ook is er een oproep in de Swollenaer en op sociale media geplaatst en zijn 2.500 leden van het burgerpanel uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen. Bovenstaande maatregelen zijn mede gebaseerd op de uitkomsten van dit participatieproces.

Communicatie

Onze partners worden geïnformeerd over de aangepaste planning en de voorgenomen maatregelen. Deze partners zijn: ROVA (beheerder begraafplaatsen), Belanghebbendenraad Kranenburg, Crematorium Kranenburg, Uitvaartcentrum Kranenburg, de particuliere begraafplaatsen en de wijk- en buurtverenigingen.

Financiën

De financiële middelen benodigd voor de maatregelen zijn gedekt vanuit bestaande budgetten.

Datum 20 januari 2026

Risico's
Bij de uitvoering van de maatregelen zien wij enkele risico's die wij onder uw aandacht willen brengen.

a. Uitbreiding begraafcapaciteit Kranenburg

In verband met het broedseizoen dienen de werkzaamheden ter uitbreiding van de begraafcapaciteit in het bosgedeelte voor 15 maart te zijn afgerond of te worden gestopt. We verwachten de werkzaamheden op tijd gereed te hebben.

b. Audiovisuele middelen Aula Kranenburg:

Bij de vernieuwing van de AV-middelen in de aula kunnen zich leverings- en installatierisico's voordoen, zoals technische complicaties door de verouderde staat van het gebouw, akoestische uitdagingen en mogelijke materiaaltekorten.

c. Grafzoeksysteem gemeentelijk begraafplaatsen

Bij de implementatie van het nieuwe grafzoeksysteem kan vertraging ontstaan door de vertaling van analoge gegevens naar de digitale omgeving. Dit proces is arbeidsintensief, mede vanwege de vereiste zorgvuldigheid en de noodzaak tot bescherming van privacygevoelige informatie.

Vervolg
De voorgestelde maatregelen worden zo spoedig mogelijk gerealiseerd.
Kort na het zomerreces wordt het beleidskader 'ruimte voor herinnering - begraafplaatsenbeleid in Zwolle' ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Openbaarheid
Deze raadsbrief is openbaar.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer